

Roman Smutný

TOMÁŠ VACLÍK

SKROMNÁ HVĚZDA

Tomáš Vaclík: Skromná hvězda

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Roman Smutný
Tomáš Vaclík: Skromná hvězda – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Roman Smutný
TOMÁŠ VACLÍK: SKROMNÁ HVĚZDA

ROMAN SMUTNÝ

T O M Á Š
VACLÍK

SKROMNÁ HVĚZDA

KAPITOLA 1

TO, O ČEM SE UŽ NĚJAKOU DOBU ŠUŠKALO a o čem se od března onoho roku, kdy sám hlavní aktér tuto možnost připustil, mluvilo docela nahlas, nyní opravdu nastalo. Je 8. července 2016 a na tiskové konferenci sedí muž, jehož životopis nelze vměstnat do pár vět, jelikož je plný úspěchů, z nichž žádný není možné vypustit. Všichni jsou totiž světového kalibru. Gólman Arsenalu a české reprezentace Petr Čech.

„Jsem perfekcionista a nechci začínat to, co bych taky nemusel dokončit. Kapitulu v národním týmu proto uzavírám,“ oznámí prostě a podívá se upřeně před sebe, jak je zvyklý z fotbalové

branky, ve které dobyl, pokud ne svět, tak celou Evropu určitě. „Nechci se dostat do situace, že bych v půlce kvalifikace o postup na mistrovství světa 2018 přišel s tím, že jsem unavený. Rád dělám věci na sto procent se vším všudy,“ zakončí svou řeč konstatováním, které vlastně ani zaznít nemuselo. Vždyť jen při letném pohledu na životopis plzeňského rodáka je jasné, že kdyby se maximalismus a profesionalismus vyučoval jako samostatný předmět na vysoké škole, mohl by jej z fleku učit právě on. Legenda Chelsea, se kterou vyhrál Ligu mistrů i Evropskou ligu, čtyřikrát v dresu „Blues“ zvedl nad hlavu pohár pro vítěze Premier League a čtyřikrát se radoval i z kořisti v podobě Anglického poháru. Rekordman v počtu startů za české reprezentační áčko. 124 startů je číslo, kterému se nikdo z jeho předchůdců ani nepřiblížil. Bronzový medailista z EURO 2004. Účastník čtyř mistrovství Evropy i jednoho mistrovství světa. V dresu se lvíčkem na hrudi zažil sedm trenérů a post gólmanské jedničky svého národa držel neotřesitelně čtrnáct a půl roku!

Pro srovnání, za stejnou dobu se na Pražském hradě vystřídali tři prezidenti a ve Strakově aka-

demii, sídle úřadu vlády, se protočilo hned devět premiérů! Česká republika za posledních patnáct let procházela proměnami, často bouřlivými, ale pár jistot měla. Třeba to, že Karel Gott získá Zlatého slavíka, Jaromír Jágr bude podepisovat další kontrakty na prestižních hokejových adresách a že v brance fotbalového národa bude stát Petr Čech, posledních devět let s přilbou na hlavě. Tato jistota právě padla.

Kdo populárního „Čechína“ v nejprestižnější bráně Česka nahradí? Inu, stejně tak, jako se nedá dělat účet bez hostinského, tak ani sestavu není možno poskládat bez trenéra. A český fotbal momentálně po odchodu Pavla Vrby do Ruska lodivoda své vlajkové lodi nemá. Možná se jeho nástupcem stane Karel Jarolím, ale prozatím jej předseda FAČR Miroslav Pelta do svého lasa nelapil. I za této situace se má za nejlepší pravděpodobné, že čtyřiatřicetiletý mág předá žezlo o sedm let mladšímu Tomáši Vaclíkovi, který si na něj brousí zuby už pár let. Na rozluštění rovnice o dvou neznámých si budeme muset počkat. Teprve následující horké červencové a srpnové týdny ukáží, jak to bude do-

opravdy. V tuto chvíli je jisté jen jedno. Jedna slavná a dlouhá éra právě skončila.

* * *

Je 4. září 2016 a s novým školním rokem odstartovala i nová etapa českého fotbalu. Na lavičku reprezentace skutečně usedl Karel Jarolím a cti stát se novým strážcem brány a současně nástupcem muže přezdíváného „Big Pete“ se opravdu dostalo Tomáši Vaclíkovi. Jsme na stadionu Sparty na pražské Letné. Hodiny ukazují necelou čtvrt hodinu do deváté hodiny večerní a z tunelu vycházejí dva týmy. Domácí vyvolení v červeném a hráči Severního Irska sladění do zelenobílých barev. Za pár okamžiků vypukne první z mnoha bojů seriálu, který tentokrát nese jméno Kvalifikace mistrovství světa 2018. Českou partu vede na trávník kapitán Marek Suchý a hned za ním kráčí ve fialovém dresu Tomáš Vaclík. Osud tomu chtěl, aby svůj debut v roli gólmanské jedničky českého týmu prožil právě zde na Letné, kde se v letech 2012 až 2014 pod vedením Pavla Srnička vypracoval v brankáře evropských kvalit a se svými

spoluhráči získal double. Díky tomu si vysloužil angažmá ve švýcarské Basileji, oslavil s ní dva tituly a nyní se sem po dvou letech vrací jako opora národního týmu začínajícího novou kapitolu. Spartánskou jízdu ze sezony 2013/2014 mu připomíná – kromě stadionu – také přítomnost Pavla Kadeřábka a Ladislava Krejčího. I ti dnes budou usilovat o první body do kvalifikační tabulky.

10 700 diváků pochopitelně vítá všechny hráče, ale ty se spartánským srdcem hřeje přítomnost tří svých někdejších opor tak nějak víc. Utkání začalo a hned ve 4. minutě končí míč vyslaný z kopačky Pavla Kadeřábka na břevně. Na další vyloženou šanci se čeká do 30. minuty. Nepřijde ovšem od českých borců. Záložník Sunderlandu Paddy McNair vypálí z hranice šestnáctky razantní střelu na Tomáše Vaclíka a muž ve fialovém jen tak tak žlutými rukavicemi vytlačí jeho pozdrav na roh. Ve druhém poločase se začíná psát scénář s pracovním označením „přehlídka zahozených šancí“. Václav Kadlec trefuje pouze gólmana McGoverna. V 63. minutě se ocitne Filip Novák sám před severoirským brankářem, ovšem mine branku. Český ofenzivní zmar zakončí Ladislav Krejčí, který

minutu před koncem sice vykouzlí krásnou střelu, ovšem k dokonalosti jí pár centimetrů chybí. Těsně vedle tyče! Tak skončil první soutěžní zápas nového muže v české bráně. Remízou 0:0, která nikoho neuspokojila, ovšem Tomáš svůj úkol číslo jedna – nepustit za svá záda míč – splnil.

Kdo je Tomáš Vaclík? Mladý muž, který se svému předchůdci podobá svou inteligencí, vrozenou skromností, nebo i tím, že se vydal do světa právě z klubu z pražské Letné. Kde jsou ale jeho kořeny? Kdo byli lidé, kteří jej formovali a mají podíl na tom, že je dnes Tomáš uznávaným gólmánem a jeho jméno se skloňuje i na prestižních evropských fotbalových adresách? Co všechno musel vykonat, přetrpět i obětovat, aby došel až tam, kde je dnes? Na tyto otázky se pokusí odpovédět příběh, který se otevírá již na následující stránce.

KAPITOLA 2

PŘÍBĚH O SLAVNÉM GÓLMANOVÍ má své kořeny pěkně daleko od českých hranic. Ve 1200 kilometru vzdáleném Minsku, dnes hlavním městě Běloruska, které bylo tehdy ovšem součástí Sovětského svazu. Na začátku osmdesátých let se devatenáctiletý mladík Aleš Vaclík, čerstvý absolvent dřevařské průmyslové střední školy v Hranicích, rozhodoval, kudy se v cestě za vzděláním vydat dál. K přijímacím zkouškám na vysokou školu se jednoho letního rána vypravil do slovenského Zvolenu. Na základě odvedeného výkonu mu byla dána možnost studovat v zahraničí. V nabídce bylo Německo a Sovětský svaz. Rozhodo-

vání nebylo tak složité, jak by se mohlo na první pohled zdát. Německy neuměl Aleš ani slovo, zatímco rusky se učil od páté třídy základní školy. Přesto se ještě důkladně poradil s tátou. Vše ale neodvratně směřovalo k tomu, že jednoho dne popadl dva kufry, do nich kromě oblečení napěchoval jídlo na tři týdny, sedl na vlak a vyrazil do Minsku, odkud se měl zpět domů vrátit až za dlouhých pět let s diplomem inženýra v ruce.

Minsk, město, kam se mladík Aleš vypravil za svým dosud největším dobrodružstvím, se v té době rychle rozrůstalo, jeho počet obyvatel šplhal k číslu jeden milion pět set tisíc. Dříve malá metropole rostla svým obyvatelům doslova před očima, jelikož neustále se rozvíjející průmysl lákal z venkova další a další lidi, kteří do města ležícího na řekách Svislač a Njamiha přicházeli za vidinou výdělků, a tedy i lepšího života. Lesnatá krajina odnepaměti obklopující město ovšem úpěla. Hektary lesů mizely jako mávnutím kouzelného proutku a na jejich místech rostly betonové paneláky jakožto nové domovy pro pracovníky všeho druhu. Vždyť Minsk byl nejen centrem vědy a výzkumu své země, ale i strojírenství či elektro-

niky. Hned několik podniků na výrobu dopravních prostředků chrlilo ročně tisíce aut, autobusů, tramvají, trolejbusů, ale i traktorů, které obratem mizely v jednotlivých zemích velkého impéria označeného písmeny SSSR s mocenským centrem v moskevském Kremlu.

Aleš VACLÍK nastoupil na místní fakultu strojního inženýrství. Začátky byly krušné. Vždyť hned od prváku musel studovat matematiku, fyziku a chemii, tedy předměty, které měl na střední škole jen první dva roky, tudíž tyto znalosti byly značně zaprášené. Na vysoké škole ovšem nikdo na nikoho nepočká, takže Aleš musel osvěžit své paměťové buňky velmi rychle. Přesto, že se snažil, v prvním zkouškovém období neudělal zkoušku z matematiky, musel jít na další pokus a z plánovaného výletu domů tak nebylo nic.

Nedalo se nic dělat, musel zatnout zuby a znovu a lépe se učit, jak složité příklady dovést k prostému výsledku. Zkoušku v opravném termínu poté složil, ale domů se poprvé coby vysokoškolák podíval až po dlouhých dvanácti měsících. Vyžít musel ze stipendia ve výši 220 rublů, ke kterému si až o něco později mohl přidat příjem i z pro-

spěchového stipendia. Dvacetiletý Aleš se naštěstí nikdy nevzdával.

Dobré základy své povahy si s sebou nesl z domu. Jeho tatínek, mistr sportu a vášnivý hráč házené, jej jako malého kluka přivedl k atletice a volejbalu a dal mu tím do života velmi cennou výbavu v podobě sportovního přístupu k životu. Čest, pracovitost, touha vítězit i schopnost překonávat překážky. S těmito zásadami vyrazil Aleš do světa a nyní díky nim zdolal velkou zatěžkávací zkoušku mimo svou rodnou zem.

Volejbalu se Aleš věnoval i v Minsku. A nejen jemu. Ovšem to až v době, kdy už se stal studijním mazákem. Lepší časy přišly s třetím ročníkem, kdy si začal do rozvrhu zapisovat předměty, jež si ještě dobře pamatoval z hranické strojárny a které ho navíc i bavily. Mohl tak konečně začít i studentský život, tedy období, na něž se s nostalgií vzpomíná po celý zbytek života. Aleš začal s kamarády poznávat krásy zdejší přírody. Jako trampové vyráželi do okolní krajiny vyzbrojeni stany, spacáky a kotlíky na přípravu tábornického guláše. Jindy nasedli do loděk a sjížděli místní řeky.

Minsk ale nebyl pouze místem, kde Aleš Vaclík studoval obor, který pro něj poté bude po zbytek života obživou a kde poznal nové kamarády, s nimiž zažil spoustu legrace v tom krásném čase, kdy mladý muž odhazuje chlapecké období za hlavu a současně ještě není svázán pracovními či rodičovskými povinnostmi. Toto průmyslové město se pro něj ukázalo být osudovým i z jiného důvodu. Seznámil se zde totiž s dívkou jménem Marina, která studovala o ročník výš než Aleš. Když ji uviděl, byl to ten moment, kdy se muži ptají nebes, kde se tato slečna doteď skrývala, a sami sebe se tážou, jak bez ní doposud mohli žít.

Marina, rodačka ze sto kilometrů vzdáleného Borisova, se poprvé dotkla diplomu, na kterém se vyjímalo její jméno a před ním titul „inženýr“, o rok dříve než Aleš. Na svého milého proto rok počkala, ještě v Minsku se konala svatba a do Československa tak promovaní inženýři dorazili už jako manželé. Očividně šťastný a spokojený pár šel ruku v ruce i v ženichově rodné zemi.

Společně nastoupili do podniku Biocel Paskov, tedy na pole dřevozpracujícího průmyslu. Ani jeden v tu chvíli netušili, že je tento přírodní materiál

bude provázet celý život a že si jednou, za mnoho let, postaví nedaleko Frýdku-Místku krásný dřevěný srub. To vše je ale ještě daleko. První skromným domovem novomanželů Vaclíkových se nyní stal malinký pronajatý byteček v Ostravě-Přívoze, který sestával z jednoho pokoje a kuchyňského koutu.

Jednoho krásného dne se mladá paní Vaclíková od lékaře dozvěděla zprávu, o které sní každá žena už od holčičího věku. Marina a Aleš Vaclíkovi mohli pomalu chystat vaničku, postýlku, ohrádku a další výbavu nutnou pro nastávající rodiče. Žádná radost ale v životě není bez poskvrny. Nastávajícímu tatínkovi Alešovi totiž krátce nato přistál ve schránce povolávací rozkaz na vojnu. Narukovat měl do Benešova u Prahy, což je v situaci, kdy se člověk usadí v Ostravě a čeká rodinu, všechno, jen ne důvod k oslavě. Štěstí v neštěstí bylo v tom, že rozkaz ke službě vlasti zněl jen na rok. Aleše Vaclíka tak mohla u srdce hřát vidina, že když se po roce vrátí, bude na něj čekat nejen manželka Marina, ale i jeho půlroční děťátko. A jako většina chlapů si přál, aby to byl syn.

KAPITOLA 3

DNE 29. BŘEZNA 1989 doručila pošta do benešovských kasáren telegram, tedy pomalejšího předchůdce SMS zpráv. Adresátem byl voják Aleš Vaclík, kterému se oznamovalo, že se mu právě narodil syn Tomášek. Na svět přišel ve vítkovické porodnici, vážil 4 kila a při prvním měření se metr zastavil na čísle 55 centimetrů. Šťastným rodičům kazil radost fakt, že tento krásný den nemohli prožívat společně. Pan Vaclík věděl, že svého synka uvidí teprve tehdy, až si na svém veliteli vyprosí první opuštěk. Na maminku Marinu a malého Tomáška tak pár dnů nato, po příchodu domů, nikdo nečekal. Přitom období nejbližších

dnů a týdnů po narození prvního dítěte je mimořádně náročné i v situaci, kdy jsou na něj dva. Paní Marina navíc měla své rodiče až v dalekém Bělorusku, takže byla velmi ráda, že jí s Tomáškem občas pomohli rodiče jejího muže bydlící nedaleko. Přesto jí bylo smutno a každý pokrok malého mrňouse psala v dopisech svému manželovi, jenž si v tu chvíli říkal, jak by bylo krásné, kdyby se dal posunout čas směrem dopředu. Ten se ale jako na potvoru táhnul jako smažený sýr, ale i tak nakonec jednoho dne nastal očekávaný milník, kdy do konce vojny zbývalo už jen posledních sto dnů, tedy moment, kdy vojáci začínají každé ráno odstříhávat jeden dílek z metru, aby díky tomu přesně věděli, kolik dnů a nocí je ještě dělí od znovunabyté svobody.

V Ostravě, jež byla v době Tomášova narození ještě stále městem horníků a hrdě nesla přízvisko černá, se nejmladšímu z rodu Vaclíků dařilo dobře. Byl na svůj věk poměrně velké dítě, a navíc velmi zvědavé a činorodé. Velmi brzy ho omrzelo jednotvárné ležení na zádech či na břiše a zatoužil prozkoumávat svět, tedy prozatím své nejbližší okolí. Ještě mu nebyly ani čtyři měsíce,

a už se dokázal posadit. Ve věku šesti měsíců se mu vrátil táta z vojny a Tomášek, jakoby samou radostí, poprvé vstal a s pomocí všeho, čeho se dalo držet, udělal prvních pár cupitavých krůčků. Ve městě s bílým koníkem ve znaku tak poprvé malý šikula vkročil do života, avšak jeho domovem dlouho zůstat nemělo. Když byl Tomášovi rok, přestěhovali se VACLÍKOVÍ do dvacet kilometrů vzdáleného Frýdku-Místku, kde si pořídili pro mladou rodinu příhodnější – tedy větší – byt v panelovém domě.

A bylo to právě zde, ve městě v podhůří Beskyd, které v době, kdy Tomášův dědeček byl ještě malým chlapcem, vzniklo spojením slezského Frýdku a moravského Místku, kde malý Tomášek poprvé uchopil do ruky malý míček, tedy předmět, jenž ho bude provázet i nadále a stane se jeho radostí a o mnoho let později i obživou. Byl mu tehdy rok a půl. U VACLÍKŮ se už těšili na další přírůstek do rodiny, když tatínek Aleš jednoho dne vytáhl staré pingpongové páčky. Ukázal svému synkovi bílý míček, a ten Toma okamžitě okouzлил. Usmál se na něj, vzal jej do ručičky, následně jej přendal z pravé do levé, protože tu si potřeboval

uvolnit pro pátku, sevřel její kůží opletenou rukojeť a začal si pinkat o zeď přesně tak, jak mu to před malou chvílí tatínek názorně předvedl. Tom byl ze své nově objevené zábavy doslova nadšený. O půl roku později se zase seznámil s tenisovou raketou, a i s ní si od prvních minut rozuměl velmi dobře.

V květnu roku 1991, necelé dva měsíce poté, co Tomáš sfoukl dvě svíčky na narozeninovém dortu, mu rodiče nadělili ještě jeden dárek. Ten nejkrásnější. To když se objevili ve dveřích a v náručí svírali čerstvě narozeného brášku Richarda. Tomáš měl ze svého nového životního parťáka velkou radost a roli staršího bratra si patřičně užíval, což koneckonců dokládá i následující příhoda.

Jednoho večera byla paní Vaclíková v koupelně, když vtom si všimla, že se jejich byt ponořil do podezřelého ticha. Nastal moment, který znají všichni rodiče, poněvadž se v tu chvíli polekají, jestli se něco nestalo, anebo zda jejich ratolesti nevyvádějí nějakou lumpárnu. Maminka Marina se proto rychle vydala do dětského pokojíčku svých kluků, a když vstoupila do dveří, naskytnul se jí zajímavý a současně roztomilý obrázek. Z něj

bylo jasné, co se odehrálo. Tomáš dokázal nějakým záhadným způsobem malinkého Ríšu vytáhnout z postýlky, přenést jej na svou postel, kde teď vedle něj spokojeně ležel a vypadal jako starostlivý a zodpovědný pes chránící své mládě. Paní Marina se horko těžko pokoušela zaplašit nepříjemné myšlenky na to, co se mohlo stát, kdyby Tom malého Ríšu po cestě k posteli nedej bože neudržel a upustil na zem, a naopak se snažila vychutnat si pohled na své dva krásné kluky.

Život spokojené čtyřčlenné rodiny Vaclíků nerušeně plynul, podobně jako voda v řekách Ostravice a Morávka, na jejichž soutoku město Frýdek-Místek leží, a také čas rychle utíkal, jak už to tak chodí, když jsou lidé v pohodě a nic je netrápí.

Oba kluci rostli svých rodičům téměř před očima a bylo třeba jejich neutuchající energii nasměrovat nějakým smysluplným směrem. U Vaclíků nebylo jiné cesty než té sportovní. Tatínek Aleš si věděl rady, a tak se pokojíček Toma a Ríši začal pozvolna proměňovat v malou tělocvičnu. Nejprve do klučičího království nainstaloval basketbalový koš, takže mohly vypuknout první tréninky a souboje dle vzoru velkého Michaela Jordana.

Oba borci byli nadšení, což se ale rozhodně nedá říct o jejich nejbližších sousedech. Ti ale nakonec vždy přimhouřili oči a sportovní nadšení sympatických předškoláků tiše tolerovali. To ale zdaleka nebylo vše.

Dalším příspěvkem z dílny tatínka Aleše byla lezecká stěna z provazů a také šplhací tyč, které ozdobily jednu stěnu, ale pro zkrášlení tam věru nebyly. Kluci okamžitě ukázali, že krev není voda a že mrštnost v genech po svém tátovi–atletovi zdědili oba. Mladý pan inženýr ale ani v této době ještě sportovní výzbroj nepověsil na hřebík. Ve volném čase stále hrával volejbal a nohejbal a oba kluky často brával do tělocvičny s sebou. Kde se vzal, tu se vzal – fotbalový míč. Tomáš s Ríšou si do něj začali poprvé kopat spolu a postupně s ním trávili víc a víc času.

Již zaznělo, že do rodu Vaclíků vstupovaly v minulosti i v současnosti nejrůznější sporty, leč fotbal mezi nimi chyběl. Přesto, světe div se, v době, kdy se blížily Tomášovy šesté narozeniny a jeho rodiče se rozhodovali, kterým směrem svého staršího a současně i mladšího syna povedou, rozhodli se pro fotbal. Snad intuice jim našeptá-